

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ମେସର୍ସ ଚିରଞ୍ଜୀ ଲକ୍ଷ୍ମେଟ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଅଗଷ୍ଟ 7, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ କେ. ଜି. ବାଲକୃଷ୍ଣନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହସ୍ତ]

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961

ଅଧ୍ୟାୟ XX-C – ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟର କମ୍ ବିବରଣୀ- ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିଗ୍ରହଣ - ସଠିକ୍ କି ନୁହେଁ - ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅଗତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା କରିବା ଏବଂ ତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା ନକରିବା ଭୁଲ ଅଟେ - ସେଥିପାଇଁ, ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961 ର ଅଧ୍ୟାୟ XX-C ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ଲକ୍ରେ ଅବସ୍ଥିତ ସମ୍ପତ୍ତି ତୁଳନାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ ବ୍ଲକ୍ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ସେହି ବ୍ଲକ୍ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉତ୍ତରଦାତା-ବିକ୍ରେତାମାନେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଭାରତ ସଂଘ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ: 1. କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଦତ୍ତ ମୂଲ୍ୟ 93,000 ଟଙ୍କା ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଉଚିତ୍ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଅନୁମୋଦିତ 15 ପ୍ରତିଶତ ସୀମା ବହିର୍ଭୂତ ହୋଇଥିବାର ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପ୍ରାୟ 9.92 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବୋଲି ନିଆଯାଇଥିଲା । ଅଜାଳିକାର ମୂଲ୍ୟ ପାଖାପାଖି 10 ଗୁଣା ଅଧିକ ଥିବାର ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାର ଆଧାରକୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ମେସର୍ସ ଚିରଞ୍ଜୀ ଇଷ୍ଟେଟ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ୍ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ]

ନଥିଲା । କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ ସୂଚିତ କରିନଥିଲା ।

2. ଯେପରି ଅଣତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା କରିବା ଭୁଲ୍, ସେହିପରି ତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା ନକରିବା ମଧ୍ୟ ଭୁଲ୍ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଏହି ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତକୁ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 6053/1998 ।

ଦେୱାନୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5613/1993 ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 17.12.1997 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଡ. ଗୌରୀ ଶଙ୍କର, ଟି. ଏଲ୍. ଭି. ଆୟର୍, ରଣବୀର୍ ଚନ୍ଦ୍ର, ଅଶୋକ କେ. ଶ୍ରୀବାସ୍ତବ, ବି. ଭି. ବଳରାମଦାସ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା ସୁରୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଆର୍. ପି. ଭଟ୍ଟ, ପି. କେ. ଜୈନ୍, ଏମ୍. ଏ. ଖାନ୍ ଏବଂ ଏମ୍. ପି. ବଂଶଲ୍ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା -

1993 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 28 ତାରିଖରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ପୂର୍ବ କୈଳାସର A-3 ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି, ଯାହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 303 ବର୍ଗ ମିଟର ଅଟେ, ତାହାକୁ 70 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଲାଗି ସହମତି ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ପୂର୍ବ କୈଳାସର E-326 ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ 1993 ମସିହା ମେ 23 ତାରିଖର ଏକ ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ 51 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ରାଜି କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ଆଧାର କରି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1961 ର ଅଧ୍ୟାୟ XX-C ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ କମ୍ ଦେଖାଯାଇଛି । ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଦତ୍ତ ବିକ୍ରି ମୂଲ୍ୟ ପାଖାପାଖି 55,000 ଟଙ୍କା ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ, ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ପାଖାପାଖି 93,000 ଟଙ୍କା ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜିନାମାର

ତାରିଖରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ପୂର୍ବ କୈଳାସର E-326 ର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଥିବା ଅଜ୍ଞାତାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟ 10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହେବ ଏବଂ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ ଏହାକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ପୂର୍ବ କୈଳାସର E-326 ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଗ୍ରେଟର କୈଳାସ-1 ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ନେହେରୁ ପ୍ଲେସ୍ ରହିଛି ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ବସ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଘେରି ରହିଛି, ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ପୂର୍ବ ଆକାର ବଡ଼ ଥିଲା [ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରାୟ 300 ବର୍ଗ ମିଟରର ହୋଇଥିବା ବେଳେ, ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଏହି ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ପ୍ରାୟ 167 ବର୍ଗ ମିଟରର ଅଟେ] । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀସ୍ଥିତ ପୂର୍ବ କୈଳାସର C, D ଏବଂ E ବ୍ଲକ୍ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ A ବ୍ଲକ୍ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ । ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବିକ୍ରେତା(ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ)ଙ୍କ ତରଫରୁ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିଗ୍ରହଣ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଦତ୍ତ ମୂଲ୍ୟ 93,000 ଟଙ୍କା ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆକ୍ସେସିତ ଆଦେଶରେ ଉଚିତ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଅନୁମୋଦିତ 15 ପ୍ରତିଶତ ସୀମା ବହିର୍ଭୁତ ହୋଇଥିବାର ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପ୍ରାୟ 9.92 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା । ଅଜ୍ଞାତାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟ ପାଖାପାଖି 10 ଗୁଣା ଅଧିକ ଥିବାର ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାର ଆଧାରକୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟାୟନ ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ ସୂଚିତ କରିନଥିଲା । ଆହୁରି, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଏହି ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା A-32 କୁ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ଯେପରି ଅଣତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା କରିବା ଭୁଲ୍, ସେହିପରି ତୁଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ତୁଳନା ନକରିବା ମଧ୍ୟ ଭୁଲ୍ ।

ଏହି ମାମଲାରେ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 6050-51/1998 ରେ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ସହିତ ସମାନ ଅଟେ । ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଏହି ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ମେସର୍ସ ଚିରଞ୍ଜୀ ଇଷ୍ଟେଟ୍ (ପି) ଲିମିଟେଡ୍ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ]

ସେଥିପାଇଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ଆଦୌ ଚ୍ୟୁତିଯୁକ୍ତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଆଧାର ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ । ତେଣୁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ମନା କରୁଛୁ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଏ. କେ. ଟି.

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ଵୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ” ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ଵର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।